

پودمان ۲

کاربرد ورزش در توسعه مفاهیم تربیتی

شایستگی‌ها:

- ۱ به کارگیری اثرات ورزش در مفاهیم تربیتی
- ۲ انواع طبقه‌بندی ورزشی و به کارگیری آنها در ورزش‌های مختلف
- ۳ به کارگیری اصول اخلاقی در ورزش

به خاطر دارید در کتاب دانش فنی پایه ورزش را به چند حیطه تقسیم کردیم:

هرم سلسله مراتبی ورزش مول و همکاران، ۵۰۰۲

به نظر شما چرا ترتیب نوشتن حیطه‌های ورزش به این شکل است؟ بله درست فکر کردید، وقتی از سمت ورزش حرفه‌ای به سمت ورزش تربیتی پیش برویم، یا به عبارتی وقتی از سمت قله به سمت قاعده هرم حرکت می‌کنیم این بدان معناست که،

- ۱ حجم افراد درگیر در ورزش تربیتی در قاعده هرم، بیش از سه حیطه دیگر ورزشی است (هر چه به سمت قله هرم حرکت کنیم، تعداد افراد درگیر در آن حیطه کمتر می‌شود).
- ۲ ورزش تربیتی در قاعده هرم زیر بنای سه حیطه دیگر ورزشی است (موفقیت در ورزش سه حوزه بالاتر، بستگی به کیفیت ورزش تربیتی دارد) و بالاخره
- ۳ به‌جای پرورش قهرمانان حرفه‌ای، به‌دنبال پرورش انسان‌هایی با سبک زندگی سالم و منش جوانمردانه هستیم.

حال که متوجه اهمیت ورزش تربیتی در مقایسه با سه حوزه دیگر شدید. امتیازات دیگری برای ورزش تربیتی و اهمیت آن با توجه به ابعاد داده شده در زیر، در جامعه ایران بیان کنید.

فعالیت
کلاسی

■ نقش ورزش تربیتی در مدارس

■ نقش ورزش تربیتی در دانشگاه‌ها

استفاده از واژه تربیت به‌عنوان بخشی از عنوان ورزش تربیتی و به‌عبارتی نقش تربیت در ورزش، توجه به مفهوم تربیت را ضروری می‌سازد.

از طرفی رسالت سازمان متولی امر تربیت، یعنی وزارت آموزش و پرورش موظف است تا با پرداختن به مفاهیم کلیه حیطه‌هایی که به‌نوعی در پرورش نوجوانان و جوانان نقش دارند، موجبات شفافیت نقش حیطه مربوطه را فراهم آورد، خواه این حوزه، حوزه تاریخ و ابعاد تربیتی آن در ایجاد غرور و سربلندی جوانان باشد، خواه حوزه ریاضیات و ابعاد تربیتی آن در ایجاد تفکر منطقی در زندگی جوانان، خواه حوزه علوم اجتماعی و ابعاد تربیتی آن در اشتغال به فعالیت‌های سالم اجتماعی و بالاخره، خواه حوزه ورزش باشد و ابعاد تربیتی آن در جوانمردی و پایداری به اصول و قوانین انسانی. بنابراین در این بخش به مفهوم تربیت و ارتباط آن با ورزش تربیتی می‌پردازیم:

مفهوم تربیت چیست؟

تربیت

یک واژه عربی، از ریشه رَبَّ، به معنی «رشد، نمو، افزایش و اصلاح و به‌طور کلی پرورش» است. از طرفی واژه پرورش، در فرهنگ فارسی به معنی «آموختن آداب و اخلاق به کسی» تعریف شده است. بنابراین در یک مفهوم کلی تربیت را می‌توان «آموختن اخلاقیات در جهت رشد همه ابعاد مورد نظر» تعریف کرد. از طرفی توجه به واژه آموختن در تعریف کلی تربیت، ما را به سمت مساله آموزش سوق می‌دهد، زیرا امر تربیت و پرورش ممکن نمی‌شود مگر با آموزش. بنابراین لزوم توجه به مفهوم آموزش امری بدیهی است.

آموزش

در فرهنگ فارسی به معنی «یاد دادن و دانش آموختن» است و این واژه معادل کلمه تعلیم در زبان عربی، به معنی «یاد دادن و آگاه کردن» است.

نکته

با توجه به واژه‌های مترادف فارسی «تعلیم و تربیت» به‌درستی معلوم می‌شود که آموزش و پرورش به‌عنوان سازمانی که وظیفه «تربیت» نسل آینده را از طریق «تعلیم» دروس و حوزه‌های مختلف بر عهده دارد، تا چه اندازه خطیر و مهم است.

پس متوجه شدید که شما امروز به‌عنوان هنرجو و در آینده به‌عنوان هنرآموز و یا هر حرفه دیگری، تا چه اندازه‌ای به کیفیت تربیت و پرورش از طریق تعلیم و آموزش در دوران تحصیل وابسته هستید.

ابعاد فرایند تربیت

تربیت مفهوم پیچیده‌ای است و در صورتی محقق می‌شود که انسان را در ابعاد مختلف به کمال برساند. ابعاد مختلف فرایند تربیت، عبارت‌اند از:

۱ بعد اعتقادی

در دروس دینی با بیان آیات و احادیث و زندگی‌نامه بزرگان دین، نوجوانان و جوانان ابعاد اعتقادی به خوبی مورد توجه قرار می‌گیرد.

۲ بعد اخلاقی

در دروسی نظیر هدیه‌های آسمانی و فارسی، نوجوانان و جوانان با مصادیق مختلف ابعاد اخلاقی تربیت آشنا می‌شوند.

۳ بعد آداب فردی

علاوه بر دروس فوق‌الذکر، در دروسی نظیر تاریخ و جغرافیا، نوجوانان و جوانان با ابعاد آداب زندگی فردی گذشتگان و مردم نواحی مختلف ایران آشنا می‌شوند.

۴ بعد آداب اجتماعی

آموزش ابعاد اجتماعی علاوه بر آنچه که در بالا ذکر شد، در دروسی نظیر مطالعات اجتماعی، موجب تربیت نوجوانان و جوانان در زندگی اجتماعی می‌شود.

نکته

توجه داشته باشید که در بخش تعلیم و تربیت، صرف توجه به آموزش مطالب علمی، آداب و اخلاقیات کافی نیست، بلکه امروزه این امر را در یک فرایند دوسویه «یاددهی - یادگیری» تعریف می‌کنند. فرایندی که فقط به محتوای آموزش، نیروی انسانی آموزش‌دهنده (معلم، هنرآموزان و مدرسان) و محیط آموزش به‌عنوان بخش «یاددهی» محدود نمی‌شود، بلکه توجه ویژه‌ای به بخش «یادگیری» و در واقع امر آموختن توسط دانش‌آموزان، هنرجویان و دانشجویان دارد.

روش‌های مختلفی برای حصول اطمینان از آموختن محتوای آموزشی توسط دانش‌آموزان، هنرجویان و دانشجویان و در نهایت تربیت مناسب این افراد پیشنهاد می‌شود.

حوزه ورزش یکی از حوزه‌های کارآمد و مناسب آموزش (یاددهی) ابعاد مختلف تربیت است. در ورزش علاوه بر امکان آموزش ابعاد چهارگانه تربیت، می‌توان در عملکرد دانش‌آموزان، هنرجویان و دانشجویان شاهد تحقق امر آموزش (یادگیری) هم‌زمان با آموزش بود، در حالی که این امر در سایر دروس ممکن نیست و آموخته‌های دانش‌آموزان، هنرجویان و دانشجویان در آینده در سبک زندگی آنان پدیدار می‌شود.

بنابراین در این بخش به بیان مفهوم ورزش، حیطه‌های مختلف آن و نقش آن در تربیت می‌پردازیم:

مفهوم ورزش چیست؟

واژه ورزش در زبان فارسی، مصدری از فعل ورزیدن است. واژه‌های ورزیده، ورزشکار، ورزش کرده و ورزشگاه از این کلمه مشتق شده‌اند.

ورزیدن به معنای، عمل کردن و انجام کار پیاپی و مستمر با بهره‌گیری از توانایی‌های جسمانی، روحی، و ذهنی و به‌طور کلی به معنی «اجرای منظم تمرینات جسمانی و روحی در جهت ارتقاء و تکامل ظرفیت‌های جسمانی و روحی» است.

با توجه به ماهیت چند بعدی ورزش و بهره‌گیری از این ویژگی، بهتر است با انواع مختلف ورزش آشنا شوید.

انواع طبقه‌بندی ورزش

ورزش از ابعاد مختلف و به تبع آن فلسفه‌های مختلف، دارای طبقات مختلفی است. این طبقات عبارت‌اند از:

■ از بعد تاریخ، ورزش به دو بعد،

۱ ورزش‌های باستانی (ورزش زورخانه در ایران و کریکت در اروپا)

۲ ورزش‌های مدرن (ورزش‌های المپیک) تقسیم می‌شود.

■ از بعد امکان اجرا در فصول سال، ورزش به دو بعد،

۱ ورزش‌های تابستانی (ورزش‌های المپیک تابستانی)

۲ ورزش‌های زمستانی (ورزش‌های المپیک زمستانی) تقسیم می‌شود.

■ از بعد میزان فشار وارده بر بدن، ورزش به دو بعد،

۱ ورزش‌های سبک (مانند، ورزش شنا)

۲ ورزش‌های سنگین (مانند، ورزش وزنه برداری) تقسیم می‌شود.

■ از بعد اجتماعی، ورزش به دو بعد،

۱ ورزش‌های اجتماعی (مانند، ورزش بسکتبال)

۲ ورزش‌های انفرادی (مانند، ورزش دو و میدانی) تقسیم می‌شود.

■ از بعد مکان اجرا، ورزش به دو بعد،

۱ ورزش‌های فضای سرپوشیده یا داخل سالن (مانند، ورزش ژیمناستیک)

۲ ورزش‌های فضای روباز (مانند، ورزش فوتبال) تقسیم می‌شود.

■ از بعد سطوح سلامتی، ورزش به دو بعد،

۱ ورزش اصلاحی (ورزش‌های نوتوانی و باز توانی)

۲ ورزش معلولین (ورزش‌های پارا المپیک) تقسیم می‌شود.

■ از بعد سطوح قهرمانی، ورزش به شش بعد،

الف) ورزش نونهالان

ب) ورزش نوجوانان

ج) ورزش جوانان

د) ورزش امیدها

آزمون نونهالان

ه) ورزش بزرگسالان

و) ورزش پیشکسوتان (ورزش افراد بازنشسته ورزش) تقسیم می شود.

■ از بعد سطوح آموزشی و تربیتی، ورزش به سه بعد، ۱- ورزش دبستانی (تربیت بدنی در دوره ابتدایی)

■ ۱ ورزش دبیرستانی (تربیت بدنی در دوره متوسطه)

■ ۲ ورزش دانشگاهی (تربیت بدنی در دوره آموزش عالی) تقسیم می شود.

با توجه به ابعاد ورزشی قهرمانی جدول زیر را با توجه به گروه سنی هر رشته کامل کنید و با همکلاسی خود بررسی کنید.

فعالیت
کلاسی

ردیف	ابعاد ورزشی	دوومیدانی	فوتبال	بدمینتون	تکواندو	والیبال	شنا	.....
۱	نونهالان							
۲	نوجوانان							
۳	جوانان							
۴	امیدها							
۵	بزرگسالان							
۶	پیشکسوتان							

توجه به این طبقه‌بندی‌ها و تمرکز بر فلسفه هریک از آنها معلمان، هنرآموزان، مدرسان و مربیان را در تحقق اهداف موردنظر موفق می‌سازد.

- ۱ طبقه‌بندی دیگر را با ذکر فلسفه کار برای کلاس بیان کنید.
- ۲ فلسفه تقسیم‌بندی ورزش‌ها را به المپیک، پارالمپیک، زمستانی یا تابستانی و... را به انتخاب خود برای کلاس توضیح دهید.

نقش تربیت در ورزش

علی‌رغم عنوان مشخص ورزش تربیتی در میان حیطه‌های چهارگانه ورزش، تمام حیطه‌های ورزش، به نوعی در تربیت افراد نقش دارند، اما نقش ورزش تربیتی بسیار جامع، بنیادی، و خاص است. در اینجا به نقش تربیتی هریک از حیطه‌های ورزش و نقش خاص ورزش تربیتی در تربیت افراد جامعه می‌پردازیم:

■ **ورزش حرفه‌ای:** ورزشکاران حرفه‌ای، ورزش را پیشه خود قرار داده‌اند و اکثر اوقات خود را صرف ورزش می‌کنند. آنها با کسب مهارت‌های بالا در یک رشته ورزش تخصصی، محبوبیت بسیاری در جوامع ملی و بین‌المللی دارند. اسطوره‌های ورزش حرفه‌ای، الگوهای ظاهری و رفتاری بسیار رایج نوجوانان، جوانان و حتی بزرگسالان هستند. مدل موهای یک ورزشکار حرفه‌ای، شیوه پوشش وی، طرز صحبت کردن و یا حتی خانه و اتومبیل شخصی این ورزشکاران خواسته یا ناخواسته به‌عنوان الگوی محبوب برخی افراد و به‌ویژه جوانان درمی‌آید.

بدین ترتیب ورزش حرفه‌ای، نقش تربیتی خود را از طریق اسطوره‌های ورزشی ایفا می‌کند. با توجه به اینکه متولی ورزش حرفه‌ای، باشگاه‌های ورزشی می‌باشند، این سازمان‌ها تا چه اندازه سهم خود را در ارائه الگوهای ایرانی - اسلامی ادا می‌کنند، مسائل اخلاقی در مقابل مبالغ نجومی قراردادهای ورزشکاران حرفه‌ای چه جایگاهی دارد؟

به نظر شما اسطوره‌های ورزش حرفه‌ای در ایران چگونه الگویی برای نوجوانان و جوانان ما هستند و چگونه می‌توان از این اسطوره‌های ورزش، الگوهای متناسب با اصول و عقاید حاکم بر جامعه ساخت؟

ورزش قهرمانی: قهرمانان ورزشی، به‌عنوان نمایندگان ورزش هر کشور، با کسب مقام و مدال در میادین بین‌المللی موجب برانگیختن غرور افراد یک جامعه می‌شوند. قهرمانان ملی، جوانانی برومند و دارای آمادگی جسمانی بالا و تناسب ظاهری، با پوشیدن لباس‌های ورزشی با رنگ‌های پرچم کشورشان و با کسب مقام‌های بین‌المللی تبدیل به الگوی ظاهری و رفتاری نوجوانان و جوانان خواهند شد. حتی در برخی موارد قهرمانان به‌عنوان الگوی جوانمردی، لقب پهلوان را نیز به خود اختصاص می‌دهند.

بدین ترتیب ورزش قهرمانی، نقش تربیتی خود را از طریق قهرمانان غرورآفرین و پهلوانان ایفا می‌کند. با توجه به اینکه متولی ورزش قهرمانی، فدراسیون‌های ورزشی و وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک می‌باشند، این سازمان‌ها تا چه اندازه نقش خود را در مسایل اخلاقی و تربیتی ایفا می‌کنند. مسایل اخلاقی در مقابل کسب نتایج ملی و مقام‌های جهانی چه جایگاهی دارد. با این حال ورزش قهرمانی، نقش تربیتی خود را از طریق قهرمانان غرورآفرین و پهلوانان ایفا می‌کند. متولی ورزش قهرمانی، فدراسیون‌های ورزشی و وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک می‌باشند.

به نظر شما این قهرمانان و پهلوانان چگونه الگویی برای نوجوانان و جوانان ما هستند و چگونه می‌توان از این قهرمانان و پهلوانان ورزش، الگوهای متناسب با ارزش‌های قابل قبول جامعه ساخت؟

ورزش همگانی: ورزش کرده‌ها، افرادی هستند که ورزش جزو برنامه‌های روزمره زندگی‌شان بوده و در واقع سبک زندگی سالم را انتخاب کرده‌اند. آنها ارزش زیادی برای سلامتی، روحیه خوب و نشاط در زندگی قائل‌اند. افرادی که در حیطه ورزش همگانی فعالیت می‌کنند، غالباً در پارک‌ها، یا کلاب‌ها و مجتمع‌های ورزشی خصوصی فعالیت می‌کنند. احتمالاً ورزش بخش خصوصی و حتی متولیان ورزش در پارک برنامه تربیتی خاصی برای افراد تحت پوشش خود ندارند. به‌خصوص که اکثر این افراد را قشر بزرگسال و کهنسال تشکیل می‌دهند. اما آنها با توجه به اهمیتی که برای ورزش در زندگی خود قایل هستند، از نقش تربیتی ورزش برای خانواده و فرزندان‌شان حمایت می‌کنند، آنها بر این باورند که محیط‌های ورزشی در قیاس با سایر محیط‌های اجتماعی سالم‌تر هستند.

با این حال ورزش همگانی، نقش تربیتی خود را از طریق حمایت ورزش کرده‌ها از حضور سالم در پارک‌ها و رویدادهای ورزش همگانی در سطح شهرها و در خانواده‌ها به‌عنوان یک پدیده تربیتی ایفا می‌کند. با توجه

به اینکه متولی ورزش همگانی، وزارت ورزش و جوانان و شهرداری‌ها هستند، سهم مسئولین ورزش همگانی در مسایل تربیتی و اخلاقی تا چه اندازه است؟

به نظر شما چگونه می‌توان نگرش این ورزش کرده‌ها را نسبت به نقش تربیتی ورزش تقویت نمود و از حمایت بیشتر آنها به‌عنوان والدین نوجوانان و جوانان بهره‌مند شد؟

فعالیت
کلاسی

ورزش تربیتی: ورزش تربیتی، اگرچه، نه متولی تربیت ورزشکاران حرفه‌ای است و نه رسالت تربیت قهرمانان ملی را بر عهده دارد و نه عهده‌دار تأمین سلامتی اقشار مختلف جامعه است، اما زیر بنای ایجاد «فرهنگ درست ورزش کردن»، «رعایت اخلاقیات در ورزش» و «پیروی از منش پهلوانی» است. وزارت تربیتی در چهارچوب درس تربیت بدنی، مانند سایر دروس مندرج در برنامه‌های آموزشی کشور، در وزارت آموزش و پرورش، نقش بسیار مهمی در امر تربیت دارد، به‌طوری که در تعریف درس تربیت بدنی آمده است: تربیت بدنی، یعنی «تعلیم از طریق تربیت جسم». این تعریف بیانگر یک تفاوت عمده بین ورزش تربیتی با سایر حیطه‌های ورزش است، این تفاوت در واژه «تعلیم» نهفته است. تعلیم، به مفهوم متعالی‌سازی و به کمال رساندن انسان، تنها در ورزشی تربیتی مصداق دارد و مسئولیت تعلیم فقط برعهده معلم است. درحالی که در سایر حوزه‌های ورزشی از لفظ مربی، به معنی تربیت‌کننده استفاده می‌شود، که صرفاً مسئولیت تربیت جسم و روان ورزشکاران و رسانیدن آنها به حداکثر ظرفیت‌ها یا پیک توانایی‌هایشان را دارد.

با ارائه نمونه‌هایی از فعالیت‌های ورزشی، بعد تربیتی آن را برای سایر همکلاسان خود بررسی کنید.

فعالیت
کلاسی

حال که با ورزش تربیتی و نقش آن در تربیت تا حدودی آشنا شدید، به‌عنوان یک معلم یا مربی ورزش در آینده شغلی خود بهتر است تا با نقش ورزش تربیتی در پرورش انسان آشنا شوید.

نقش درس تربیت بدنی در تربیت انسان

اگرچه اهداف تربیت انسان در همه حوزه‌های درسی در هر کشوری یکسان است، اما راه‌های رسیدن به این اهداف با هم متفاوت است، باید بدانید که هر یک از دروس در تحقق اهداف تربیتی انسان‌ها وظیفه‌ای برعهده دارند. برای مثال:

■ درس ریاضی با هدف آموزش منطق و قدرت استنتاج از طریق حل مسایل، افراد را برای درک منطق زندگی تربیت می‌کند. - درس تاریخ با هدف آموزش غرور ملی و عبرت گرفتن از حوادث گذشته، افراد را برای شناخت بهتر خویش تربیت می‌کند.

■ درس جغرافیا با هدف آموزش تفاوت‌های آب و هوایی و قومی و...، افراد را برای زندگی در شرایط مختلف تربیت می‌کند.

به نظر شما درس تربیت بدنی با چه هدفی و چگونه می‌تواند افراد را برای زندگی آماده کند؟ درس تربیت بدنی با هدف:

- آموزش تکنیک‌های ورزشی، افراد را از نظر توانایی‌های جسمانی آماده می‌کند.
- آموزش تاکتیک‌های ورزشی، افراد را از نظر ارتباطات اجتماعی آماده می‌کند.
- آموزش قوانین و مقررات ورزشی، افراد را برای پذیرش قوانین اجتماعی و فردی آماده می‌کند.
- اجرای حرکات در قالب تمرینات، افراد را برای سالم زیستن آماده می‌کند و بالاخره:
- با استفاده از تمامی موارد فوق، با آموزش «آداب و اصول اخلاقی» افراد را برای همه جوانب زندگی تربیت می‌کند.

مفهوم آداب و اصول اخلاقی در ورزش چیست؟

اخلاق یا خلق، ویژگی ذاتی و فطرت انسانی است که ریشه در اعماق وجود انسان دارد و گرچه به آسانی قابل تغییر و زوال نیست، اما با برنامه‌ریزی دقیق تربیتی قابل اصلاح است. اخلاق نه تنها شامل سرشت نیکو و پسندیده (مانند شجاعت و جوانمردی و...) بلکه شامل سرشت زشت و ناپسند (فرومایگی، دناوت و...) نیز می‌باشد. تحقیقات ثابت کرده‌اند که اخلاق نیکو در اثر تلاش و تمرین حاصل می‌شود.

یکی از وظایف ورزش تربیتی، تلاش و تمرین رفتار اخلاقی نیکو در زمین ورزش است. نمونه‌هایی از مصادیق بارز این تلاش عبارت‌اند از:

■ اصول بازی جوانمردانه به عنوان نماد تربیتی در ورزش توسط فدراسیون جهانی فوتبال در ۱۰ بند مطرح شده و تمام داوران، مربیان و بازیکنان را در بر می‌گیرد. این اصول اخلاقی ورزش عبارت‌اند از:

- ۱ صداقت و رفتار اخلاقی
  - ۲ احترام به دیگران
  - ۳ عدم تحمل تبعیض و آزار و اذیت
  - ۴ بازی جوانمردانه
  - ۵ تبعیت از قانون، قواعد و مقررات
  - ۶ جلوگیری از تعارض منافع
  - ۷ شفافیت و اطاعت
  - ۸ مسئولیت‌های اجتماعی و زیست محیطی
  - ۹ مبارزه علیه مواد مخدر و دوپینگ
  - ۱۰ عدم تحمل رشوه و فساد
- این نگاه تربیتی در حوزه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای در سراسر جهان مورد توجه است.

■ مصداق دیگر اصول تربیتی در ورزش را می‌توان در رفتار تیم‌ها قبل و بعد از مسابقه مشاهده کرد. در این رفتار، مربیان و بازیکنان قبل از شروع مسابقه به نشانه اعلام «رفاقت در حین رقابت» با یکدیگر دست داده و برای هم آرزوی موفقیت می‌کنند، و بعد از مسابقه نیز به نشانه اعلام «اهمیت برد و باخت، بعد از روابط انسانی، اولویت دوم مسابقه است» با یکدیگر دست داده و به تلاش‌های یکدیگر احترام می‌گذارند.

■ از دیگر مصادیق تربیتی در ورزش، رعایت احترام و اطاعت از تصمیمات داوران است. عدم اعتراض نسبت به سوت داور، انجام حرکات مختلف در زمین در چهارچوب قوانین و مقررات از نمونه‌های رفتار اخلاقی ناشی از تربیت درست بازیکنان است.

■ ورزش کردن در پارک‌ها و فضاهای عمومی روباز و سرپوشیده ضمن رعایت حقوق سایر افراد جامعه، رعایت بهداشت فردی، احترام به قوانین مدنی، مصداق بارزی از تربیت صحیح محیط ورزش است.

نمونه‌های دیگری از مصادیق تربیتی در ورزش را به کلاس ارائه دهید.

فعالیت
کلاسی

اما رسالت ورزش تربیتی و وزارت آموزش و پرورش و معلمان ورزش در تربیت انسان چیزی فراتر از این گونه موارد است.

هدف ورزش تربیتی، در راستای اهداف تعلیم و تربیت کشور، پرورش کرامت انسانی، از طریق تبیین اهداف دروس مختلف ورزشی براساس ارتقای رابطه فرد با خود و خداوند باری تعالی، سایر انسان‌ها و جهان است.

اگر کودکان، نوجوانان و جوانان از طریق ورزش مدارس به درستی تربیت شوند، نه تنها به عنوان اسطوره‌های ورزشی در ورزش حرفه‌ای و یا عنوان قهرمان ملی در ورزش قهرمانی و یا به عنوان یک شهروند ورزش کرده در ورزش همگانی، بلکه در تمام شئون زندگی به عنوان یک انسان معتقد و متعهد به اصول اخلاقی و انسانی تربیت خواهند شد.

بنابراین در جمع‌بندی کلی، وزارت آموزش و پرورش از طریق تأمین زیرساخت‌های لازم اعم از امکانات و تجهیزات ورزشی، سالن‌ها، زمین‌ها و وسایل هر یک از رشته‌های ورزشی (نیروی انسانی متخصص) معلمان و هنرآموزان تحصیل کرده در حیطه ورزش و تربیت بدنی (برنامه‌ریزی مناسب، و بودجه و اعتبارات کافی به عنوان متولی اصلی ورزش تربیتی کشور وظیفه تربیت کودکان، نوجوانان و جوانان جوانمرد و فرهیخته را به عهده دارد و این امر محقق نمی‌شود مگر از طریق «آموختن آداب و اصول اخلاقی». آداب و اصول اخلاقی یکی از اولویت‌های جهانی است و ایرانیان نیز در این مقوله سابقه‌ای طولانی دارند، این شعر پر محتوای سعدی شاعر نامدار ایرانی مصداقی به این مدعا است که:

بنی آدم اعضای یکدیگرند   که در آفرینش ز یک گوهرند
چو عضوی ببرد آورد روزگار   دگر عضوها را نماند قرار

نکته

بنابراین با توجه به ترویج فرامین اسلامی در بخش آموزش و پرورش و وجود پیشینه غنی فرهنگ و ادب ایران به نظر می‌رسد تحقق اهداف اخلاقی - انسانی در امر تعلیم و تربیت یعنی: ایجاد رابطه دانش‌آموز با خویشتن - با خدا - با خلق خدا - و با خلقت خداوندی که از طریق دروس پایه‌های مختلف و به‌ویژه درس تربیت بدنی، محقق خواهد شد.

ارزشیابی

- ۱ هرم سلسله مراتب ورزشی مول را توضیح دهید؟
- ۲ مفهوم تربیت چیست؟
- ۳ ابعاد فرایند تربیت را بنویسید.
- ۴ در حیطه‌های ۴گانه ورزشی کدام یک اثر مهم‌تری دارد؟ بررسی کنید.
- ۵ درس تربیت بدنی چگونه فرد را برای همه جوانب زندگی آماده می‌کند؟
- ۶ ۱۰ بند اصول بازی جوانمردانه را توضیح دهید.
- ۷ ۱۰ بند اصول جوانمردانه را به ترتیب اهمیت بنویسید.

ارزشیابی شایستگی کاربرد ورزش در توسعه مفاهیم تربیتی

شرح کار: تربیت و ابعاد فرایند آن، ورزش و انواع طبقه بندی آن، نقش تربیت در ورزش، نقش درس تربیت بدنی در تربیت انسان.			
استاندارد عملکرد: درک جایگاه درس تربیت بدنی در بین سایر دروس و به کارگیری حیطه‌های چهارگانه ورزش.			
شاخص‌ها: بازی جوانمردانه، آموزش و پرورش از طریق ورزش.			
شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:			
ابزار و تجهیزات: کلاس درس و ملحقات آن			
معیار شایستگی:			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	هرم سلسله مراتبی ورزش	۱	
۲	مفهوم و ابعاد تربیت	۱	
۳	ورزش و انواع طبقه‌بندی آن	۱	
۴	نقش تربیت در ورزش	۱	
۵	نقش درس تربیت بدنی در تربیت انسان	۲	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش:			
میانگین نمرات			
* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.			

پودمان: ۲

درس: دانش فنی تخصصی

رشته: تربیت بدنی

منابع

- تجارب شخصی مؤلف